

Implicacions a Balears del tripartit català

El president balear, Jaume Matas, ha resuscitat el fantasma del catalanisme.

El nou Govern català no sols pot aportar canvis en les relacions institucionals entre els executius balear i català, també pot obligar a resituar-se altres partits illencs.

La constitució del nou Govern català significa entrar en una nova fase de relacions institucionals entre l'executiu del Principat i el balear. Entre 1983 i 1993 no hi hagué cap relació bilateral. El gener del 1993 el president de la Generalitat, Jordi Pujol, visità Palma convidat per l'Obra Cultural Balear (OCB) i, aprofitant l'avinentsa, Pujol i el president balear, Gabriel Canellas, dinaren junts. A partir d'aleshores es mantingué cordialitat institucional, fins i tot es van organitzar algunes trobades bilaterals de caràcter oficial. Durant la curta presidència de Cristòfol Soler (1995-1996), se celebrà una cimera completa entre els dos governs (maig del 1996), però la *caiguda* de Soler ho va fer avortar tot. Llavors, amb Jaume Matas (1996-1999), i a pesar de contactes més o menys periòdics, les profundes diferències ideològiques i de tarannà personal refredaren les relacions. Més tard, amb el Pacte de Progrés (1999-2003), es van viure els quatre anys de més relació entre els dos governs —el balear, presidit per Francesc Antich—, i sobretot va ser quan s'establiren més convenis i acords de tota mena, especialment en qüestions culturals.

I ara? Doncs no se sap, però de segur que, com a molt, seran relacions de correcta fredor institucional. Cal entendre que els successius governs balears, del PP i del Pacte de Progrés, mai no havien tengut en el nacionalista executiu català un competidor politicoelectoral ni un adversari ideològic contra el qual batallar directament. Ara sí. El PP veu el PSOE, i el PSC, com l'enemic a batre. I, a més, els conservadors veuen ERC com —en paraules de Jaume Matas en el Club Siglo XXI de Madrid— el motor d'un *anchluss* que vol annexionar Balears amb l'ajuda de "quintacolumnistes" locals, en referència, sens dubte, a

l'Obra Cultural Balear (OCB) i al PSM. No sembla que pugui haver-hi relacions esplendoroses. Serà interessant observar què passa en l'àmbit institucional conjunt, on, vulguin o no, s'hi han de trobar: l'Institut Ramon Llull.

Quant als partits polítics, pel que fa al PSIB, el fet que el PSC estigui governant no sembla que l'hagi d'afectar de cap manera, i encara menys des del moment que Francesc Antich se'n va a Madrid de diputat. Per al PP, el nou executiu català serà —de fet ja ho és—, objecte d'atac ideològic, en el sentit exposat abans. Per a EU significarà potser la confirmació de l'estratègia a l'estil Iniciativa: eixamplar espai intentant convertir-se en l'esquerra alternativa.

En el nacionalisme la cosa és una mica més complicada. Si ERC apostàs fort per la seva presència a les Illes podria entrar en fricció amb el PSM, atesa la coincidència de la franja ideològica. Però, de moment, tots dos fan part de la coalició per a les eleccions generals de març, juntament amb EU i Verds. D'altra banda, caldrà veure si els nacionalistes mallorquins reorienten o no les seves aliances estratègiques amb els nacionalistes catalans: ara el PSM (només el de Mallorca, no així el de Menorca) és aliat de CDC, mentre que UM ho és de UDC, i fa part de la coalició europea amb el PNB. Per coincidència teòrica ideològica, l'opció més lògica seria que UM estrenyés relacions amb CiU, mentre que el PSM ho fes amb ERC, però, és clar, si ERC aspira a implantar-se amb força a Balears, més que aliats serien competidors. Els pròxims mesos —el juny hi ha eleccions europees— es veurà si hi ha o no reorientacions en el nacionalisme influïdes per la situació política catalana.

Miquel Payeras